

JUOZAS LICZLIUS VALSTYBĖS IR BAŽNYČIOS BYLA

LAIŠVOJI TRIBUNA

(Tęsinys)

Visuotinė meilė kiekvienam žmogui, kokis jis bebūtų, kūrimas Dievo karalystės savo sienoje, nuolatinis savo asmens tobulinimas, nugalėjimas gaivališkos (gyvuliškos) žmogaus prigimties — štai yra tie svarbiausi dalykai gyvenime. Seimos gerovės, valstybės tvarkymo reikalai yra menkavardiai dalykai, kuriais žmogus neturi rūpintis. Kristus nepripažino valstybei pozityvaus vaidmens žmonių siekime Dievo karalystės. Valstybė ir ekonomika ir kiti žemiški rūpesčiai neturi nieko bendro su tuo, kas šventa, kilnu, vertinga. Jie dažnai toliau žmogų nuo to, kas turi būti svarbiausia gyvenime. Kristaus religinis ir socialinis mok-

las yra monistinis, vientisas, nukreiptas viena linkme į Dievo karalystę.

Ar reali ir įvykdoma tautų apimtini Kristaus socialinė programa, ar viena evangelija, be paramos ir pagalbos valstybės yra veiksminga nugalėjimui gairinantis žmogaus prigimties, tai klausimai, kurie reikalauja atskiros pasisakymo.

Ir vis tik vieną kartą Kristus ištarė: atiduokit, kas cesoriaus, — cesoriui...

Daugumas įvairių tautybių dvasininkų ir jų mokinių sukarmo Kristaus evangeliją į atskirus posakius ir iš jų sudaro, tartum, kartoteką. Reikalui esant, jie išpeša tam tikrą kartotekos lapelį ir, perskaitę neginėtiną posakį, lengvai, vienu kirčiu sumuša kitaip galvojančio tvirtinimus. Jie nepaiso, kuriuo atveju ir aplinkybėmis Kristus pareiškė tam tikrą mintį ir kokią prasmę įgauna tas posakis ryšium su kitais Kristaus pasisakymais ir su visa jo mokslo dvasia.

Ryškiu pavyzdžiu klaidinančio naudojimo Kristaus žodžių yra čia nuolat minimas: atiduokit, kas priklauso ir Dievui ir cesoriui. Anksčiau buvo parodyta, kad tas neturintingas mintimi posakis neteikia jokių žinių, kas, būtent, priklauso Dievui ir kas cesoriui. Dėl to jis netinka tvarkymui santykių ar sprendimui nesutarimų, kilusių tarp valstybės ir Bažnyčios.

Minėtas Kristaus posakis neturi visuotinai privalomos pamokos pobūdžio dar ir dėl to,

kad jis išartas išimtinai vienam įvykiui: apsiginti nuo farizėjų.

Tarp žydų dvasinės vadovybės ir Kristaus visą laiką ėjo kova. Norėdami iš jo lūpų išgauti nusikalstamą tvirtinimą ir paskui įskusti Romos valdžiai, vieną kartą farizėjai paklausė Kristaus, ar dera duoti cesoriui mokesť. Supratęs jų statomas kilpas, jis paprasė parodyti mokesčio pinigą, ir pasakyti, kieno tas yra atvaizdas ir įrašas. Farizėjams nurodžius, kad tai cesoriaus, jis pareiškė: atiduokit, kas cesoriaus, — cesoriui ir kas Dievo — Dievui. (Mato, 22: 15).

Į farizėjų pastatytą klausimą Kristus nedavė tiesiogio atsakymo. Jis nukreipė farizėjų mintis į kitą dalyką: kieno padarinys yra (mokesčio) pinigai. Remdamasis farizėjų žodžiais, kad tas pinigai (ne mokesčiai) yra cesoriaus, pareiškė jiems: atiduokit, kas cesoriaus, — cesoriui. Žmonių turimi pinigai yra atėję iš cesoriaus. Jie, tartum, nėra žmonių nuosavybė. Jie priklauso cesoriui ir jam turi būti gražinti. Bet čia pat Kristus pareiškė, ko farizėjai jo neklausė, apie tai, kas turi būti žmonėms visų svarbiausia: atiduokite, kas Dievo, — Dievui.

Net tokią žmogiškai opią vandenį Kristus nerado galimu tarti: visi privalo mokėti cesoriui mokesčius, nes "kiekviena valdžia yra iš Dievo; valdžia yra Dievo tarnaitė žmonių labui; keršintoja rūštybei parodyti tam, kas daro pikta", ką vėliau parašė didis Bažnyčios organizatorius, krikščionių bendruomenių steigėjas ap. Povilas, sakydamas "todėl ir mokesčius mokeskite" (Dievo tarnaitėi). Žiūr. laiška romėnams 13 sk.

Ar teisingą išvadą ap. Povilas padarė iš Kristaus mokslo, čia yra atskiras klausimas.

Ap. Povilas iškelė cesoriaus valdžią į eilę Dievo namatyty vertybių. Jis mokė: "daryk gera ir turėsi valdžios pagyrimą; jei tu darai pikta, — turi bijoti žės, nes ji ne veltui nešioja kalaviją; ji keršija tiems, kurie daro pikta; yra jums reikalo pasiduoti valdžiai ne tik dėl rūštybės, bet ir dėl sąžinės".

Ir kokis buvo likimo sprendimas? Dievo tarnaitė — cesoriaus valdžia, kalaviju nukirsdino galvą tam, kuris mokė žmones apie valstybės valdžios dievišką kilmę ir paskirtį. Literatas — poetas pasakytų: tai buvo tragiška mirtis. Ir daug dešimčių tūkstančių krikščionių tais laikais mirė kankinio mirtimi, nors jie nedarė nieko pikta ir nebuvo pareiškę pasipriešinimo valstybės santvarkai ir valdžiai. Nedovanotinai savivališka, neklusni savo valdovui buvo toji "Dievo tarnaitė".

Per tris šimtus metų persekiojama krikščionybė plito, kol įgijo lygias teises su pagonių religija. Krikščionių dvasininkai ir jų vadovybė neieškojo valstybės paramos ir laisvės vykdymui dieviškos misijos, kurios paramos šiais laikais Bažnyčia labai pasigenda. Daug iškentėjusi Bažnyčia (krikščionių bendruomenė), kai išsilaisvino, pradėjo varžyti išpažinimą tikėjimo pagonims ir net kiek kitaip tikintiems krikščionims.

Bažnyčios vadovybė, įgijusi daugiau galios ir, turėdama mintyje, kad valstybės valdžia yra Dievo tarnaitė žmonių labui, atseit, sielų išganymui, ėmė reikalauti, kad pasaulietiniai valdovai vis daugiau paklustų popiežių nurodymams. Valdovai gynėsi Kristaus posakiu, aiškindami, kad jie tam tikroje srity žemiškų dalykų yra nepriklausomi nuo popiežių, kad Bažnyčia pati privalo atiduoti cesoriui tai, kas yra cesoriaus.

Po keleto šimtmečių besitęsios kovos popiežių su imperatoriais, po religinio pobūdžio karų, po nuolatinių sąmyšių viduje daugelio valstybių ryšium su persekiojimu kitatikų, kilo pasaulietinė liberalinė mintis: laisvės kiekvienam išpažinti savą tautybę. Kelis šimtus metų sa-

auliečiai liberalai mokė teologus, krikščioniškų Bažnyčių vadovybes, jų įtakoje esančius valstybių valdovus ir taip pat plačią visuomenę, kad persekiojimas ar prispauda kitaip tikinčiųjų ir varžymas išpažinti kiekvienam savo tikėjimą yra dalykai priešingi Dievo valiai ir nesuderinami su buvimu Dievo, turinčio tobulo meilės, išminties ir teisingumo savybes. Pagaliau, toji idėja įgijo daugumos visuomenės pripažinimą ir gavo išraišką "Žmogaus teisių deklaracijoje", kaip neatimamas dėsnis: kiekvienam priklauso sąžinės ir tikėjimo išpažinimo teisė.

Lygiagrečiai ir kartu su sąžinės laisvės idėja, vystėsi ir brendo visuomenėje antras dėsnis — tautybių lygybė valstybėje. Valstybės vyriausybė turi būti lygiai palanki kiekvienai tautybei, neteikdama vienai Bažnyčiai daugiau teisių už kitą.

Besilaikant sąžinės laisvės ir tautybių lygybės principų, valstybėje susidarė palankios sąlygos kiekvienam žmogui įdėti savo turinį į Kristaus nuostatą: atiduokit, kas Dievo — Dievui. Dėl to 20 šimtmečių Bažnyčios ir valstybės nesutarimai prarado didelę dalį įtampos ir aktualumo. Stipresni susidūrimai valstybės ir Bažnyčios buvo pasireiškę ir tebesireiškia šalyse, kurių gyventojai ilgą laiką buvo prispaudoje ir neturėjo sąlygų savo politinei kultūrai ugdyti. Pvz. Rytų Europos daugelis tautų.

Yra Bažnyčių vadovybių, kurioms nepriimtinas tautybių lygybės principas. Pvz. Katalikų Bažnyčia negali sutikti, kad kuri kita tautyba prilygtų jai savo kilme, esme ir paskirtimi. Yra tokių katalikiškų kraštų, kur Bažnyčios vadovybė nepripažįsta teisės kai kurioms tautyboms pobūdžio pasaulėžiūras išpažinti savo įsitikinimus. Bažnyčia reikalauja, kad būtų aprėžta tų pasaulėžiūrų nariams žodžio bei veiklos laisvė. (Žiūr. Lietuvos R. Katalikų Episkopato direktivos).

Tačiau, besididžiuojančių savo technika šių laikų žmonija nutrenkia į barbarišką gadyne pavyzdys Sovietinio komunizmo, kuris visiškai paneigė Rusijos gyventojams dieviškos religijos išpažinimo teisę. Jis kovoja prieš visas tautybas dėdamas pastangas išnaikinti mintį ir jausmą apie pradinis būties ir likimo dalykus. Sovietijoj tikėjimas į Lenino komunizmą yra valdžios laikomas išganingu ir šventu, nes jis vienas tegali padaryti žmonių laimingą.

Europos tautos, veikiamos tikėjimo laisvės idėjos, padarė žmonių talkesnio sugyvenimo srityje didelę pažangą, palyginus su tuo, kas buvo prieš 400 metų. Yra pagrindo manyti, kad teisė kiekvienam laisvai išpažinti turimą tikėjimą įgis ne tik visuotinį pripažinimą, bet ir bus vykdoma tikrovėje. Tada nesutarimai tarp valstybės ir Bažnyčios dar labiau sumažės. (GALAS)

Swift kompanija turi 12,500 savo pensininkų

Swift & Co mėsos pakavimo kompanija paskelbė, kad ji turi 12,500 savo pensininkų, kurie gauna mėnesinius išmokėjimus iš tos firmos \$200,000,000 pensijų trusto. Trustas, kuris išsilaiko grynai iš savo uždarbių ir iš Swifto kompanijos gaunamų primokėjimų (kontribucijų), per savo 44 metų gyvavimą jau yra išmokėjęs pensijų už \$122,000,000.

KELI NAUJI ĮVAIRIAUS STILIAUS MŪRO NAMAI

GERIAUSIAS LAIKAS SKLYPUI IR NAMUI PIRKTI Ranch, By-Level po 8 ir 14 kambarių, platūs sklypai, garažai. Chicago priemiesty, ypatingai gražioje vietoje, prie miško — Forrest Preserve. Elektros, vandens, šilumos moderniški įrenginiai. Beto, kaimynystėje yra laisvų sklypų. Per 3 mėnesius galime pastatyti naują namą pagal užsakymą. Galėsite veltui pasirinkti tinkamą planą iš kelių simtų pavyzdžių. Namus ir sklypus galite apžiūrėti šeštadieniais ir sekmadieniais.

V. ŠIMKUS, KONTRAKTORIUS
2618 W. 71st St. kasdien nuo 5 iki 9 val vakaro. Tel. PRespect 8-4268, o šeštadieniais, sekmadieniais ir kitu laiku — 501 Noltan Ave., Willow Springs, Ill. TErminai 9-5531.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

NOW! 4 1/4% PER ANNUM ON ALL ACCOUNTS

4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS Effective Jan. 1, 1960

FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 5 TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5 SATURDAY 9 to 1 WEDNESDAY CLOSED

Mes mokame 4 1/2% MIDLAND Savings and Loan Association

ANT VISŲ TAUPYMO SASKAITŲ Kiekviena sąskaita įgij \$10,000. — apdrausta Federalinėje Draudimo įstaigoje.

4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. Tel. LA 3-6719

CRANE SAVINGS AND Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LAFayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams.

4 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Galioja nuo 1960 metų vasario 1 dienos.

Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

NAUJAUSIOJI MAŠINA PLOKŠTELEMIS

Moderniškiausioji 3 greičių mašina įvairios rūšies visų dydžių plokštėlems groti

Bė perdegamų lempučių Svelnus garso AM ir trumpų bangų radijas

Viskas tekainuoja tiktai \$99.95

Duodame 50% nuolaidą už krautuvėį buvusias šias pavyzdines prekes:

- 3 vienetų Sectional sofa
- 2 vienetų Parlor setas
- 5 vienetų Dinette setas
- 3 vienetų miegamojo setas.

Didžiausias pasirinkimas įvairiausių rakandų

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road. Tel.: SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketv. 9—9 val., kitomis dienomis 9—6, sekm. 11—5.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI

MOVING

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WIlbrook 5-9209

Now at GLASER'S

World's Only Instant-Installing Air Conditioner

No Installation Kits · No Installation Extras

Quiet Kool by **Emerson Radio**

NOW! Giant Capacity Units Up To 2 Horsepower

BUILT-IN Sliding Aluminum Filler Panels

3 easy steps to INSTANT INSTALLATION

- 1 Place on window sill
- 2 Pull side panels to required width
- 3 Enjoy quick cooling comfort

- INSTALLS INSTANTLY in any standard window
- 115 VOLTS 7.5 AMP "POWER SAVER" MODELS—also available in all popular Voltages and Amperages
- PERMANENT SLIDE-OUT FILTER—easily removable
- EXCLUSIVE ROBOT PUSH-BUTTON "CONTROL CENTER"
- AUTOMATIC THERMOSTAT—lets you pre-set room temperature.
- AMAZING NOISELESS OPERATION—no noise to disturb slumber

BRING IN YOUR OLD FAN FOR KING SIZE AIR COND. AS LOW AS \$2.00 PER WEEK

a product of Emerson Radio & Phonograph Corp., Jersey City 2, N. J.

COME IN TODAY!

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. PRespect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

INVEST IN UNIVEST*

Current Dividend Rate **4 1/4%** Since April 1, 1959

Anticipated Dividend Rate **4 1/2%** Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAYmarket 1-3070

*** Universal Investment Share Account**

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

NAUJIENOS THE LITHUANIAN NEWS. Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Valdžios atstovai ir deputatai vienas po kito ėjo į tribūną ir sakė griausmningas kalbas, plūsdami amerikiečius "gangsteriais" ir hitleriškais "dviveidžiais banditais".

APZVALGA. HOFFA REMIA KOMUNISTUUS. Devyni vadai Mine, Mill and Smelter Workers unijos buvo nuteisti federaliniame teisme už samokslą su komunistų partijos pareigūnais prieš JAV vyriausybę.

Į PASAULIO LIETUVIUS

Sių metų gegužės 15 dieną buvo perleidusi nacių Vokietijai Lietuvos teritorijos plotus iki Šešupės, tad bolševikai už lietuvių tautos nuogaro be-gėdiškai prekiavo mūsų žemėmis.

Steigiamojo Seimo nariai: K. Bielinis, J. Bildašas, S. Digris, E. Druangelis, M. Galdickienė, P. Jočys, S. Kairys, V. Kasakaitis, M. Krupavičius, J. Makauskis, J. Pakalka, V. Požela, J. Pronskus, V. Širutavičius, K. Saulys, V. Smulkšlys, K. Skirpa, V. Vaidotas, J. Valaitis, K. Zakas.

DETROIT, MICH.

Masinis tautybių mitingas. Detroito etninę grupių taryba, kuriai priklauso ir mūsų DLOC'as, š. m. gegužės 4 d. pasėdėjo nutarė šaukti masinį Detroito tautybių susirinkimą.

Trockio užmušėjas paleistas

Pereitą penktadienį paleido iš Meksikos kalėjimo Jacques Mornard, kuris prieš 20 metų užmušė Leoną Trockį. Lydimas dviejų Čekoslovakijos pasiuntinybės valdininkų, Mornard tuojau sėdo į Kubos lėktuvą ir iškrido į Havaną.

Amerikos lakūnas esąs gyvas

Šeštadienio ryte buvo pranešta per radiją, kad Nikita Chruščiov, antrą kartą kalbėdamas apie Amerikos lėktuvo numušimą sovietų oro erdvėje netoli Turkijos sienos, pasakė, jog to lėktuvo vairuotojas esąs gyvas.

APZVALGA. ŠLEIVAS ARGUMENTAS. Demokratinė srovių komitetas Chicagoje rengiasi gegužės 14 d. paminėti Lietuvos Steigiamojo Seimo 40 metų sukaktį.

Jie buvo apkaltinti 1956 m. lapkričio mėn. ir beveik tris metus kovojo, pasisamdę gerus advokatus, bet visiškai praktiškai. Tačiau jie nutarė testi kovą, apeliuodami į aukščesnius teismus.

EILINIO PARTIZANO ATSIMINIMAI

Koki "sudraudimą" jie turėjo omenyje sunku tikrai pasakyti, bet tenka manyti, kad pagal caro armijos karininkų drausmės supratimą jis turėjo būti atidotas karo lauko teismui.

BEIŠKIAUSIOJO SOVIETO DEPUTATAMS

Komunistų valdoma unija, kontroliuojama situos darbus, gali padaryti daug žalos kraštui. Bet Hoffa tuos sąmokslininkus rennia.

BOLŠEVİKAI 1920 M. LIEPOS MĖN.

Bolševikai 1920 m. liepos mėn. 12 d. pasirašė su Lietuva sutartimi visiems laikams išsivadėti visų Rusijos pretenzijų į Lietuvos žemes.

BOLŠEVIKAI 1920 M. LIEPOS MĖN.

Bolševikai 1920 m. liepos mėn. 12 d. pasirašė su Lietuva sutartimi visiems laikams išsivadėti visų Rusijos pretenzijų į Lietuvos žemes.

LIETUVOS IŠLAISVINIMO IDEJAI

Lietuvos išlaisvinimo idėjai realizuoti, ne tik šios svarbios Steigiamojo Seimo 40 metų sukakties proga, bet ir visomis kitomis progomis turime slapti prieš akis šviesų Steigiamojo Seimo pavyzdį.

DETROIT, MICH.

— The Baltic review 19 nr. yra tokie straipsniai: Dr. A. Trimakas: Ziaurumo ir neteise-tumo sukaktis.

